

Balaban

ETKİNLİK KİTAPÇIĞI

Hazırlayanlar:

ŞİİRSEL TAŞ – ESİN ULAŞ SADIN

GÖRÜNMEZ OLMAK / GÖRÜNÜR OLMAK

* Sence yavru balaban neden görünmez olmak istiyor?

* Sen de hiç yavru balaban gibi görünmez olmak istedin mi? Niye bazen görünmez olmak isteriz?

* Yavru balaban ilk denemelerinde görünmez olmak için neler yapıyor? Amacına ulaşabiliyor mu? Onun yerinde olsaydın, görünmez olmak için başka neler yapardın?

* Yavru balabanın saklandığı sepet, su borusu ve kutu sence oraya nereden ve nasıl gelmiş olabilir?

* Yavru balaban görünmez olmanın yolunu nasıl öğreniyor? Bu yöntem sazlıklarda işe yaradığı halde niye veteriner kliniğindeki kafeste işe yaramıyor?

* Canlıların yaşadıkları ortamlarda görünmez olmak için kullandıkları yöntemlere KAMUFLAJ denir. Sence canlılar neden kamuflaja ihtiyaç duyar? Kamuflaj yöntemine başvuran canlılarla ilgili bir araştırma yapıp sana ilginç gelen birkaç örneği yazar mısın?

* İlk öyküde görünmez olmak için elinden geleni yapan yavru balaban ikinci öykünün sonunda görünmez olmadığına seviniyor. Neden?

* Yavru balaban görünmez olmak için ne yapması gerektiğini sorduğu zaman annesi, “Hiçbir şey yapma,” karşılığını veriyor. “Sadece boynunu uzatıp sazlar gibi dimdik dur. Bazen en iyisi budur: Hiçbir şey yapmamak.”

Sence yavru balabanın annesi ne demek istiyor? Hiçbir şey yapmamanın en iyisi olduğu durumlara başka bir örnek verebilir misin?

* Öykünün sonunda Bennu balabanları izlerken onlarla aralarındaki benzerliği fark ediyor. Yavru balabanla annesi sence Bennu’yla annesine hangi açılardan benziyor?

* Kitapta gördüğün bütün resimler suluboyayla yapılmış. Ama kitabın bir sayfasında, bu öyküye ilham kaynağı olan balaban yavrusunun bir fotoğrafı var. Sence fotoğraf hangi sayfada? Görebiliyor musun? Yoksa yavru balaban göpgörünmez mi olmuş?

YOLDAŞIMIZ KUŞLAR

* Balaban kuşunu daha önce hiç duymuş muydun? Yaşadığın çevrede hangi kuşları görüyorsun?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

* Hiç kuş gözlemine gittin mi? Yaşadığın şehirde kuş gözlem topluluğu var mı, araştırır mısın?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Aşağıda, öyküde adı geçen kuşlardan bazılarının fotoğraflarını görüyorsun. Bu kuşların adlarıyla fotoğraflarını eşleştirir misin?

SERÇE EBABİL İSPİNOZ GRİ BALIKÇIL

SÖZCÜKLERİN SİHRİ, DEYİMLERİN RESMİ

* Bazen bir sözcüğün anlamını güçlendirmek, yani pekiştirmek için o sözcüğe eklemeler yaparız. Yazar, “görünmez” sözcüğünün anlamını pekiştirmek için, aslında var olmayan bir sözcük türetmiş: Göpgörünmez.

Sen de aşağıdaki sözcüklerin karşısına uygun pekiştirmeli sözcükleri yazar mısın?

Temiz

Mavi

Dolu

Sıkı

Sağlam

Çıplak

* İlk öyküde hiç insan karakter olmadığı halde ikinci öyküde Bennu ve annesi Sumru’yla karşılaşyoruz. Sence yazar karakterlere neden bu adları vermiş olabilir? Bu iki adın anlamını araştırıp yazar mısın?

* Okuduğun kitapta balaban bir kuş türünün adı olarak kullanılmış ama bu sözcüğün bir anlamı daha var. Sence hangisi?

- a) Üflemeli bir çalgı
- b) Balla yapılan bir tatlı
- c) Arıların kovanda yaptığı dans (Evet, arılar gerçekten de kovanda dans eder!)
- d) Ballıbabagillerden bir bitki (Gerçekten de böyle bir bitki ailesi var!)

* Tüh! Aşağıdaki kuşların adlarını yazarken harflerin sırası karışmış. Düzeltebilir misin? (Dikkat! Bu kuşların adları öyküde geçmiyor)

ARAKTABAK

SAGANAKS

ÇANAKĞAKA

ŞABANTARAK

* Diyelim ki eline dürbünü alıp kuş gözlemine gittin. Ne yaparsan yap, aŗağıdaki kuşlardan ikisini gremezsın. Neden mi?  onlar, adı masallarda geçen iki efsanevi kuş. Sence hangileri?

- e) İbibik kuşu
- f) Altın yağmurcun
- g) Zmrdanka kuşu
- h) Yalıapkını
- i) Simurg

* Yavru balabanın kendini keşfetme yolculuğunu anlatan öyküde pek çok deyim kullanılmış. Öyküde geçen deyimlerden n bulup anlamlarını araŗtırır mısın? Yavru balabanın senden bir ricası var. Diyor ki: “Bu deyimlerin zihnimde daha iyi canlanması için sana ağıŗtırdıklarını aŗağıdaki kutucukların içine resmedebilir misin?”

1. DEYİM

Anlamı:

2. DEYİM

Anlamı:

3. DEYİM

Anlamı:

MEVSİMLER ve GÖÇMEN KUŞLAR

* Balabanın öyküsü hangi mevsimde geçiyor olabilir? Kitaptaki resimlere ve kullanılan renklere bakarak fikir yürütebilir misin?

* Mevsimlerle göçmen kuşlar arasında nasıl bir ilişki var? Sence göçmen kuşlar göç vaktinin geldiğini nasıl anlar? Peki göç ederken yollarını nasıl bulurlar?

* Yaşadığın şehir ya da ülke göçmen kuşların göç yollarının üzerinde mi? Araştırıp yazar mısın?

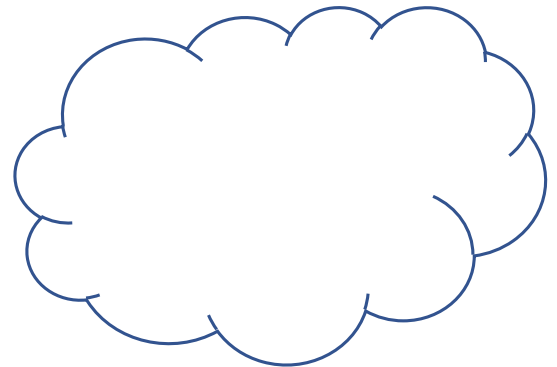
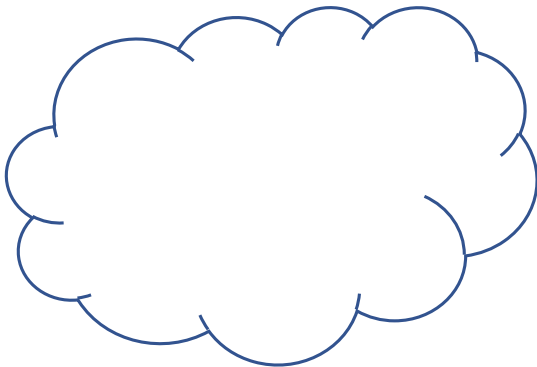
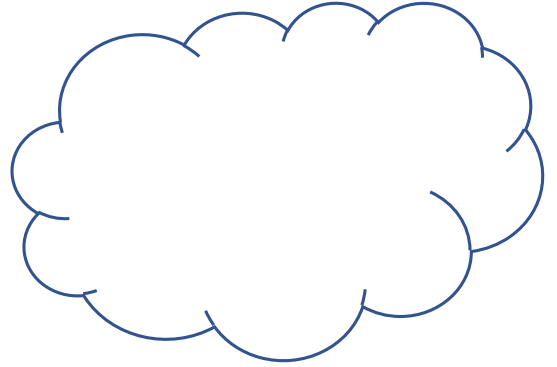
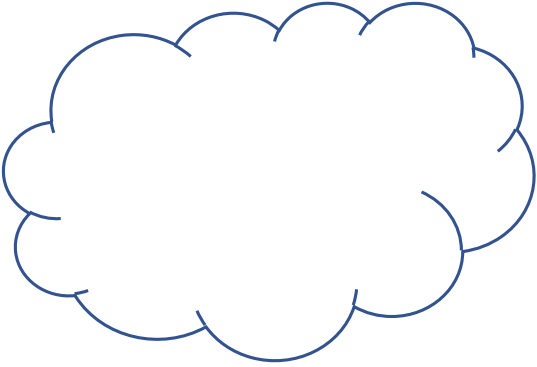
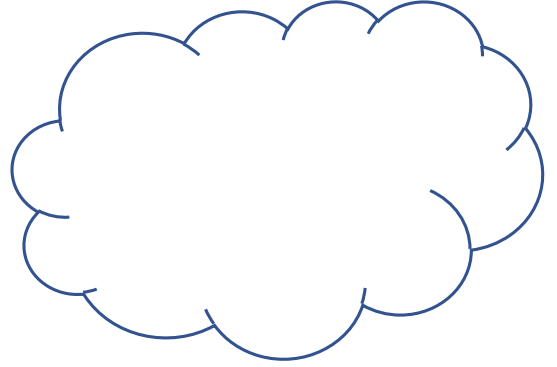
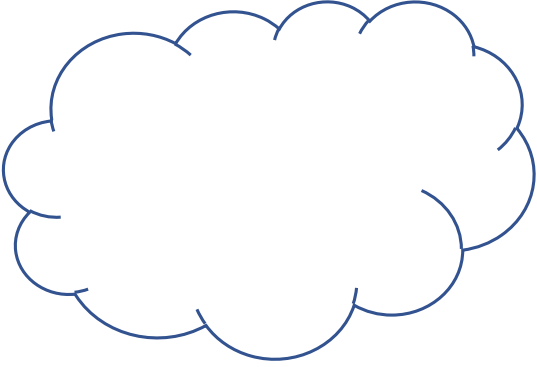
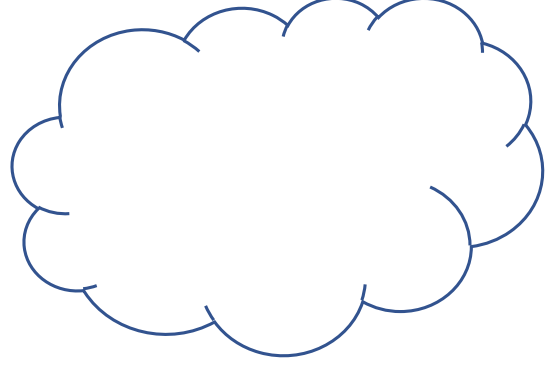
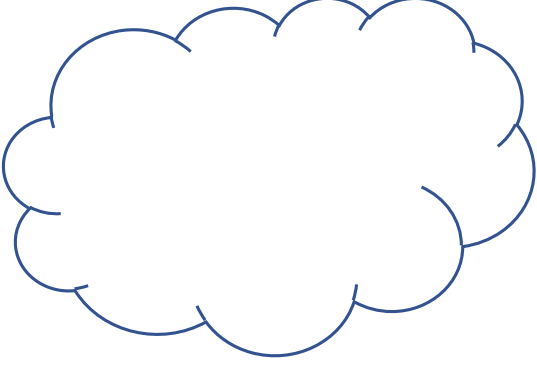
* Hiç leylek yuvası gördün mü? Ya da leyleklerin göçüne tanık oldun mu? Leylekler yuvalarını nerelere yapar? Nasıl olur da her yıl aynı yuvaya dönerler?

* Yavru balabanla annesi, Bennu ve annesinin yardımıyla nihayet kavuştu. Şimdi önlerinde uzun ve zorlu bir yolculuk var. Vakit kaybetmeden yola çıkmaları gerekiyor. Gel gelelim annesi yavru balabanı bulamayınca o kadar korktu ki hâlâ kendine gelememi. Uçuş rotalarını bir türlü hatırlayamıyor. Göçmen kuşların göç yolları haritasını araştırıp tahmini uçuş rotalarını aşağıdaki dilsiz dünya haritasına çizerek annenin rotayı hatırlamasına yardım eder misin? İstersen başka göçmen kuşların rotalarını da ekleyerek bir göç yolları haritası oluşturabilirsin.

DUYGULAR VE RÜYALAR

Yavru balabanın öyküsündeki karakterler pek çok farklı duygu yaşıyor. Öyküden çıkardığın duyguları aşağıdaki bulutların içine yazabilir misin? İstersen, bu duyguları renklerle eşleştirerek bulutlarını boyayabilirsin.

* Bennu ile Sumru yavru balabana karşı ne hissediyor? Sen de bir hayvana karşı benzer duygular hissettin mi?

* Bennu hem gerç ek hayatta hem de rüyalarında hep gökyüzüne bakıyor. Senin de hep yapmak istediğ n, yaparken kendini tüy gibi hafif ve mutlu hissettiğ n bir alışkanlığ n var mı?

* Bennu'yla Sumru'nun bulduğ  yavru balaban veteriner kliniğindeki kafesteyken kendini güvende hissetmek için ne yapıyor? Peki ya sen hangi koşullarda kendini güvende hissedersin?

* İkinci öyküde, korku duygusu ifade eden cümleleri iřaretler misin? Öyküde kim(ler) kim(ler)den korkuyor sence?

* “Balaban balıklara dokunmamıştı bile. Aç olmasına açtı ama o kadar korkuyordu ki korkusu açlığını yemişti.”

Korku açlığı nasıl yer? Çizer misin?

* Kitaptaki karakterlerden hangisi ya da hangileri “özlem” duyuyor olabilir? Neden?

* Sence hayvanlar kaybolan yavrularını nasıl bulur? Yavrularını bulana kadar onlar da bizim gibi endişe, merak, üzüntü hisseder mi dersin?

* Bennu’yla annesi arasında oluşan gerilimin sebebi nedir sence? Bu gerilim daha sonra nasıl çözülüyor?

* Annesi bir veteriner hekim olarak kuşların göç zamanlarını bildiği halde sence neden Bennu'nun rüyaları onun için işaret oluyor?

* Yavru balaban annesinden ayrı düştüğü zaman rüyasında sazlıkları ve annesini görüyor. Kendini yavru balabanın yerine koyup onun ağzından gördüğü rüyayı ve duygularını yazar mısın?

HAYVANLARIN DİLİ

* Hasta kedisini köpeğini getiren insanlar “İşiniz zor,” derlerdi Sumru’ya. “Dili yok ki konuşsun, derdini anlatsın.” Sumru her seferinde aynı yanıtı verirdi. “Dili var, kendince derdini anlatıyor aslında. Lakin işim gerçekten zor çünkü asıl dert o dili anlamakta.”

Sumru, hayvanların “dili var” derken ne kastediyor? Bir hayvanın bir derdi olduğunu, sevindiğini, acıktığını, korktuğunu, oynamak istediğini nasıl anlarız?

* Zor durumda kalmış bir hayvana hiç yardım ettin mi ya da yardım edildiğine tanık oldun mu? Anlatır mısın?

* “Akçaağaçtan gelen sese kulak kabarttı. Bir ispinoz ispinozca ötüyordu.”

Hiç ispinoz ötüşü duydun mu? İspinozların nasıl öttüğünü araştırıp ispinozca öğrenmeye ne dersin? Hatta belki sınıfça bir ispinoz korusu kurarsınız.

Araştırmada aşağıdaki bağlantıda yer alan ses kayıtlarından faydalanabilirsin. Seçtiğin melodi ne kadar karmaşık olursa, ispinozca ötmeyi denerken o kadar eğleneceksin.

https://media.ebird.org/catalog?taxonCode=comcha&sort=rating_rank_desc&mediaType=audio

* Balabanın sana en ilginç gelen özelliği ne oldu? Rengi mi? Duruşu mu? Gagası mı? Gözleri mi? Boyunu mu? Sen bir de sesini duyup öyle karar ver istersen. Aşağıdaki bağlantıdan balabana ait ses kayıtlarını dinleyebilirsin.

https://media.ebird.org/catalog?taxonCode=grebit1&sort=rating_rank_desc&mediaType=audio

* Her iki öykü de aynı cümleyle bitiyor: “Gölde birkaç balık yüzüyordu.” Bu balıklar dile gelseydi, ne söylerdi acaba? Balıkların arasında geçen kısa bir diyalog yazabilir misin?

Merhaba Arkadaşlar,

Ben Bennu. Öğretmenimiz bugün okulda bize ileride hangi meslekleri seçeceğimizi sordu. Sıra bana geldiğinde hayvanlarla ilgili bir alanda çalışmak istediğimi ama annem veteriner hekim olduğu halde henüz hangi mesleği seçeceğime karar veremediğimi söyledim. Bunun üzerine öğretmenimiz, “Çocuklar, hayvanlarla ilgilenen meslek dendiğinde aklımıza ilk gelen genellikle veteriner hekimlik oluyor ama yaban hayvanlarıyla ya da evcil hayvanlarla ilgilenen pek çok meslek var,” diyerek bizleri hayvanlarla ilgili ilginç meslekleri araştırıp bulmamız için görevlendirdi. Biz araştırmaya başladık bile. Siz de hayvanlarla ilgili üç tane ilginç meslek bulup bu alanda çalışanların ne iş yaptıklarını yazabilir misiniz?

1. Meslek: _____

Çalışma Alanı: _____

2. Meslek: _____

Çalışma Alanı: _____

3. Meslek: _____

Çalışma Alanı: _____

EĞLENCE VAKTİ

Şimdi eğlenme vakti. Oyunumuz üç bölümden oluşuyor.

(Bahçede veya spor salonunda oynanabilir.)

1. Körebe: Aranızdan kurayla bir ebe seçip onun gözlerini bağlayacaksınız. Siz ebenin etrafına dağılıp ebeyle veya diğer arkadaşlarınızla konuşurken ebenin görevi seslerinizi dinleyerek sizi yakalamak olacak. Yakalanmak istemiyorsanız son derece sessiz ve dikkatli olmanız gerekiyor. Ebenin yakaladığı arkadaşı yeni ebe olarak oyuna devam edecek. Ebe olan arkadaşınızın gözleri bağlıyken hareket etmesi zor ve biraz da riskli olduğundan etrafında takılıp düşebileceği ya da çarpabileceği yerler konusunda lütfen onu uyarın.

2. Göpgörünmez Olalım: Yavru balabanımız gibi, görünmez olmanın gibi nasıl olacağını merak ediyorsanız öğretmeninizin “ Göpgörünmez olalım!” komutuyla aynı anda hepiniz görünmez olmaya çalışın. Unutmayın sadece hareket değil ses de yasak bu oyunda. Bakalım en görünmez kim olacak ve bu şekilde en uzun süre kim kalabilecek? Hareket eden veya konuşan oyundan çıkacak. Sona kalan arkadaşınız “Göpgörünmez Gözlemci” ünvanını alacak.

3. Göpgörünür Olalım: Görünmez olma aşamasını başarıyla bitirdikten sonra nasıl görünür olunuyormuş birlikte keşfedelim. Öğretmeninizin “ Göpgörünür olalım!” komutuyla aynı anda hepiniz görünür olmaya çalışın. Nasıl görünür olacaksınız merakla bekliyorum. Kazananı nasıl mı belirleyeceksiniz? Ona da siz karar vereceksiniz. Neden mi? Bence oyundan sonra anlayacaksınız.

4. Değerlendirme: Umarım siz de benim kadar eğlenmişsinizdir. Peki size son bir soru o zaman. Görünmez olmak mı görünür olmak mı daha zor? Hangisinde daha çok zorlandınız?

SEV Yayıncılık Eğitim ve Ticaret A.Ş.
bir Sağlık ve Eğitim Vakfı Kuruluşudur.
Nuhkuyusu Cad., No. 197 Üsküdar İş Merkezi, Kat 3,
34664 Bağlarbaşı, Üsküdar, İstanbul
Tel.: (0216) 474 23 43 • Sertifika No. 45278

